

Mustafa ŞAHİN

21 Eylül 2015

KURBAN BAYRAMI VE KURBAN İBADETİ

Birkaç gün içerisinde yeni bir Kurban Bayramı'na ulaşacağız ve hep birlikte kurban ibadetimizi yerine getireceğiz. Kurban, insanlık tarihi boyunca pagan dinler de dâhil olmak üzere hemen hemen her inançta yer almış bir ibadet şeklidir. İslam Dini ile birlikte devam ederek günümüze kadar varlığını korumuştur. Bu yazıda değişik inançlardaki kurban ritüellerini irdelenecek değiliz.

Her yıl olduğu gibi, bu Kurban Bayramı'nda da medyada yer bulacak kurban haberlerini şimdiden görür gibi oluyoruz: 'Kurbanı götürürken kötü davrandılar', 'arabanın bagajında taşınırken kurban kaçtı', 'kurban metrobüste', 'kurbanı 8 katlı evinin balkonuna çıkardı ve kesti', 'kurbanı keserken kendini yaraladı', 'kurbanı keserken kurban kurtuldu, kesik başla kaçmaya başladı', 'kurbanı keserken kalp krizi geçirdi', 'asfalt yolda kurban kesti, her taraf kan gölü', vs... Yani kurbanı veya kendimize yaptığımız eziyetler saymakla bitmez.

Konunun ilginç yanı ise bütün bu uygulamaların kanunlarla yasaklanıp ağır cezalar verilmesine karşın yapılması.

Diğer bir ifade ile kurban için özel kesimhaneler belirlenip, önceden ilan edilmesine rağmen, birkaç gün sonra yine herkes bildiğini okuyacak. Ya kurban yola veya bahçeye çıkartılacak, ya da cezadan korkuluyorsa, en yakın köye gidilecek ve orada kurban kesilecek. Sırasını bekleyen diğer kurbanlık

hayvanların gözleri önünde kendi kurbanının arka ayaklarından birisini bir traktörün kuyruk vincine bağlayıp, kurbanın ayakları bir anda havaya dikilecek ve çocukların gözleri önünde hayvanın başı gövdesinden ayrılacak. Kesilen yerin temizliğini sağlamak için elbette önceden çadır serilmesi ihmal edilmeyecek. Ama kısa bir süre sonra çadır hayvanın kanı ve dışkıları ile kirlenecek, kovadan dökülen suyla çadır temizlenmeye çalışılacak. Sonra iç organları çöp bidonunun kenarına atılıp, etler evlere taşınacak.

Şimdi, bu satırları okurken yazdıklarımın İslam'da yerinin bulunmadığını, dinimizde bu tür uygulamaların caiz olmadığını söylediğinizi duyar gibiyim. Ancak, yukarıda anlattıklarım en azından her sene benim bizzat yaşadıklarım.

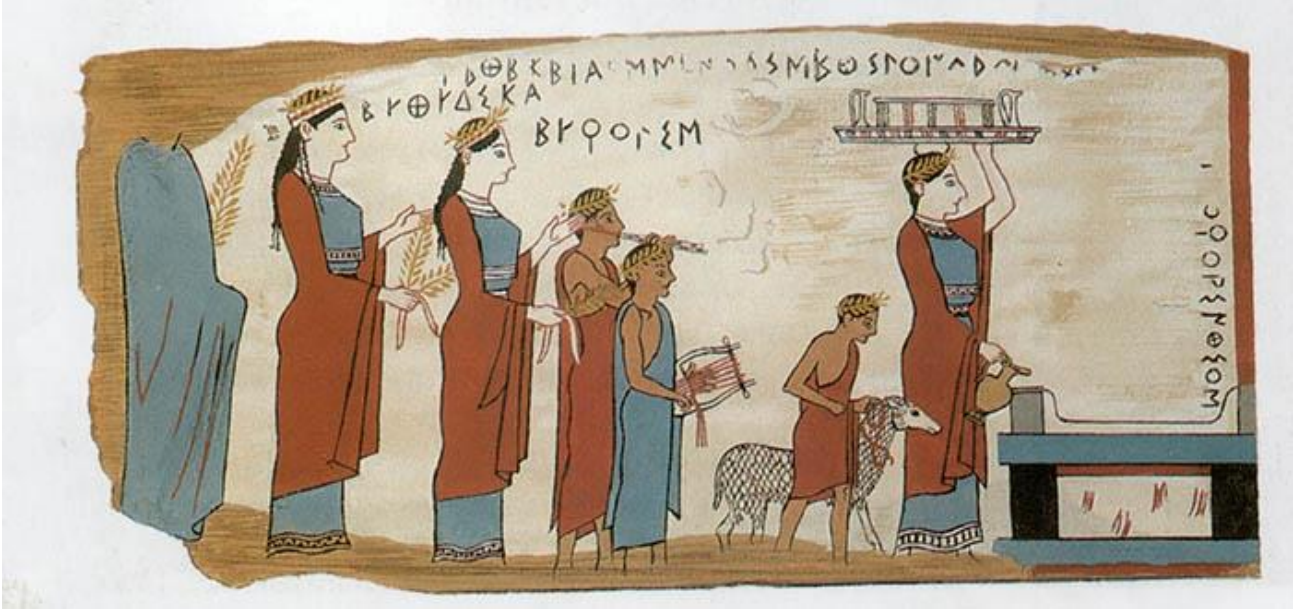
Peki, bizden 2500 yıl önce bu topraklarda yaşayan insanlar nasıl kurban kesiyorlardı, hiç merak ettiniz mi?

Dini günlerde kurban kesme geleneği onlarda da vardı. Yılın belli günlerinde inançları gereği tanrılarına kurban kesmek zorundaydılar. O gün geldiğinde, en güzel, en sağlıklı ve en genç kurban seçilmeye çalışılırdı. Kurban önce tertemiz yıkanır, kurulanır ve güzel kokular sıkılırdı. **Bu dediklerim kurban için!** Sonra kurban sahipleri temizlenmiş ve en güzel giysilerini giymiş halde kurbanları ile birlikte, kurbanın kesileceği ibadet mekânına doğru yürürlerdi. Bu yürüyüş esnasında kurbanlık hayvan mümkün olduğunca ürkütülmemeye ve incitilmemeye çalışılırdı.

İ.Ö. 5. yüzyıldan bir vazo resminde kurbanlık hayvan, aile fertleri ile birlikte kurban edileceği yere götürülürken.

Kurban edilecek yer mutlaka mabetler olmalıydı. Keyfi olarak mahallede kapılarının önünde kurban kesemezlerdi. Sonra müzikli ilahiler eşliğinde kurban kesileceği sunağın önüne getirilirdi. Bu esnada kurbanın korkmaması ve ürkmemesi için devamlı birisi kurbanı okşar ve sakinleştirmeye çalışırdı. Ailenin ileri geleni sunağın önüne gelir ve kesimden önce gerekli olan ibadetini yapardı.

İ.Ö. 6. yüzyıldan ahşap bir levha üzerinde kurbanlık hayvanın kesileceği sunağın önüne getirilmesi.

Daha sonra kasaplar kurbanlık hayvanı sunağın üzerine uzatırlar ve mümkün olduğunca korkutmadan ve ürkütmeden kurbanı keserlerdi. Kurbanın kanı önceden hazırlanmış kuyulara akıtılırdı. Yani sokaklar kan gölüne dönmezdi.

Duris Ressamına ait İ.Ö. 5. yüzyıldan bir vazo resminde kurban edilecek hayvanın sunak üzerine uzatılması betimlenmiş. Kurban, kesilmeden önce kasap tarafından karnı okşanarak sakinleştirilmeye çalışılıyor.

Kurban kesildikten sonra mabedin avlusunda büyük kazanlar hazırlanır ve etler burada pişirilirdi. Bütün katılanlar ile birlikte pişen etler yenir ve kutlamalar toplu halde yapılırdı. Bayramları günlerce sürer ve her gün birlikte et yenirdi. İç organlar ise ya yakılır ya da gömülüp yok edilirdi.

En az 2500 yıl önce yaşayanların uygarlık düzeyinde kurban ibadetini yerine getirebilme dileği ile iyi bayramlar.